

Region Midtjylland

Bilag til Kasse og regnskabsregulativet - Retningslinier for intern kontrol

Bilag

**til Regionsrådets møde
den 12. december 2007**

Punkt nr. 48

Regionshuset

Viborg

*Regionsøkonomi
Regnskabskontoret*

Skottenborg 26

DK-8800 Viborg

Tel. +45 8728 5000

regionsoekonomi@

regionmidtjylland.dk

www.regionmidtjylland.dk

Dato 22.11.2007

Peter Baastrup Frederiksen

Tel. +45 8728 5441

Peter.frederiksen@stab.rm.dk

Retningslinier for intern kontrol

(Bilag til Kasse- og regnskabsregulativet)

UDKAST

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	3
1.1 Definitioner	3
1.2 Formål	3
1.3 Regionsøkonomis ansvar	4
1.4 Budgetansvarlige enheders ansvar	4
2. Udarbejdelse og kommunikation af regelgrundlaget	5
3. Sikring af den økonomiske forvaltning	6
3.1 Udvikle metoder til at finde risikoparametre	6
3.2 Det egentlige tilsyn	6
3.3 Styrke fagligheden	7
4. Organisering af Regionsøkonomis tilsyn	7
5. Nærmere retningslinier for finansiel risikostyring	8

UDKAST

1. Indledning

Kasse- og regnskabsregulativet beskriver lovgrundlaget for regionernes økonomiske forvaltning samt fastlægger de styrings- og forretningsprincipper, som gælder for Region Midtjyllands Kasse- og regnskabsvæsen.

I Kasse- og regnskabsregulativet er det fastsat, at der skal udarbejdes et bilag, som beskriver retningslinier for den finansielle risikostyring og niveauet for intern kontrol.

1.1 Definitioner

Ved **finansiell risikostyring** forstås tiltag, der skal sikre en effektiv, betryggende og korrekt forvaltning af regionens økonomi og regnskabsafleggelse på alle niveauer i organisationen. Risikostyringen tager, dels afsæt i metoder til afdækning af fejl og mangler i økonomistyringen og regnskabsføringen, dels afsæt i en vurdering af væsentlige områder med særlige risici - herunder stikprøvekontroller.

Ved **intern kontrol** forstås Region Midtjyllands interne organisering af tilsynet med de enkelte budgetansvarlige enheders økonomistyring og regnskabsføring.

Ved **budgetansvarlig enhed** forstås den enhed, der har ansvaret for bevillingsniveauet, hvor bevillingsniveauet er den specifikationsgrad af poster på årsbudgettet, som Regionsrådet tager stilling til ved vedtagelse af årsbudgettet.

Ved **regnskabsføring** forstås i denne sammenhæng effektivering af alle betalingsmæssige transaktioner og sikring af korrekt anvendelse af kontoplan.

Ved **økonomistyring** forstås, at der sker en korrekt udmøntning af bevillinger, at der er pålidelige metoder til opfølgning på budgettet (og de materielle forudsætninger herfor) samt at der sker en hensigtsmæssig ressourceudnyttelse.

1.2 Formål

Ifølge Kasse- og regnskabsregulativets punkt 2.5 har vicedirektøren for Regionsøkonomi det overordnede ansvar for, at regionens kasse- og regnskabsvæsen tilrettelægges og udføres hensigtsmæssigt og effektivt, herunder at regionens bogføring foretages i overensstemmelse med god bogføringsskik og reglerne i Budget- og regnskabsystemer for regioner. Det er ligeledes vicedirektøren for Regionsøkonomis ansvar at etablere et system for finansiell risikostyring herunder at fastsætte

retningslinier og implementere interne kontroller i Region Midtjylland. Formålet med de interne kontroller er på baggrund af en afvejning af væsentlighed og risiko at sikre grundlaget for korrekt regnskabsafklæggelse og mindske risikoen for svig.

Ved fastlæggelse af retningslinier for – og tilrettelæggelsen af – den finansielle risikostyring samt niveauet for intern kontrol lægges betydelig vægt på tæt dialog med de budgetansvarlige enheder og med ekstern revisor. Dialogen skal sikre, at der er tilstrækkelig faglig viden om økonomistyringen, regelgrundlaget for bevillinger og regnskabsføring. Herudover tilrettelægges en stikprøvekontrol af de enkelte enheder.

1.3 Regionsøkonomis ansvar

Regionsøkonomi har ansvaret for:

- At alle budgetansvarlige enheder er informeret om regelgrundlaget i Kasse- og regnskabsregulativet med tilknyttede bilag, samt at der tilbydes undervisning i anvendelsen, herunder vejledninger i udarbejdelse af forretningsgangsbeskrivelser, budgetopfølgning mv.
- At der føres centralt tilsyn med rettidig betaling af kreditorer,
- At føre tilsyn med økonomistyring og regnskabsføring hos budgetansvarlige enheder, herunder godkende forretningsgangsbeskrivelser for regnskabsføring og økonomistyring,
- At indarbejde årsbudgettet og alle efterfølgende tillægsbevillinger i økonomisystemet,
- At tilrettelægge overordnede principper for økonomistyringen og udarbejdelse af økonomirapporteringer til Forretningsudvalget og Regionsrådet.

Endvidere har Regionsøkonomi den overordnede økonomifunktion på Psykiatri- og Socialområdet. Regionsøkonomi varetager i den forbindelse tilsynet med økonomistyringen og regnskabsføringen på sociale tilbud, kommunikationscentre og psykiatriske afdelinger.

1.4 Budgetansvarlige enheders ansvar

De budgetansvarlige enheder har ansvaret for tilsynet med økonomistyringen og regnskabsføringen i alle de afdelinger, institutioner mv., hvortil der er delegeret et ansvar for budget og regnskab.

Alle budgetansvarlige enheder i Region Midtjylland har til opgave at opretholde Region Midtjyllands beskrevne kontrolmiljø. Deriblandt skal de budgetansvarlige enheder løbende sikre sig at regnskabsinstrukser, budgetvejledninger samt andre retningslinier efterleves. De budgetansvarlige enheder skal være særlig opmærksomme på, at reglerne for forvaltning af beboermidler og patientdeposita efterleves.

De budgetansvarlige enheder har ansvaret for, at der udarbejdes beskrivelse af udmøntningen af Kasse- og regnskabsregulativet for de enkelte afdelinger, institutioner m.v. (udarbejdelse af regnskabsinstruks). Den centrale enhed i Regionsøkonomi fører tilsyn med, at udarbejdede regnskabsinstrukser efterleves i de enkelte afdelinger, institutioner m.v.

Ved mistanke om uregelmæssigheder, er det den enkelte medarbejders ansvar straks at meddele dette til Regionsøkonomi.

2. Udarbejdelse og kommunikation af regelgrundlaget

Regionsøkonomi har ansvaret for, at alt skriftligt materiale omkring Indenrigs- og Sundhedsministeriets Budget- og regnskabssystem, Kasse- og regnskabsregulativet med tilhørende bilag, budgetvejledninger, checkliste til regnskabsinstrukser m.v. er tilgængeligt på regionens intranet, samt at ledelsessystemet altid orienteres direkte om ændringer i regelgrundlaget. Retningslinier og vejledninger kommunikerer desuden gennem nyhedsbreve fra Regionsøkonomi.

Kommunikationen af retningslinierne sker i øvrigt i samarbejde med de budgetansvarlige enheder.

De budgetansvarlige enheder har ansvaret for at orientere sig i materialet. Udarbejdelsen af regelgrundlaget ses i følgende skema:

Regionsøkonomi	Budgetansvarlige enheder og de enkelte afdelinger, institutioner m.v. :
<ul style="list-style-type: none"> • Budgetvejledning, herunder vejledning i økonomirapportering mv. • Kasse- og regnskabsregulativet Bl.a. Retningslinier for intern kontrol • Checkliste til regnskabsinstruks • Øvrige retningslinier • Øvrige vejledninger	<ul style="list-style-type: none"> • Overholdelse af anvisningsreglerne • Sikring af kontrolmiljøet • Udarbejdelse af regnskabsinstrukser (forretningsgangsbeskrivelser)

På en række områder udarbejder Regionsøkonomi fælles retningslinier, herunder en checkliste for regnskabsinstrukser. Denne checkliste er retningslinierne for udarbejdelse af enhedernes regnskabsinstruks, og instruksen skal efterleves i samme omfang, som reglerne i Region Midtjyllands Kasse- og regnskabsregulativ. Instruksen godkendes årligt, med et interval på maksimalt 12 måneder. Godkendelsen foretages af Regionsøkonomi.

3. Sikring af den økonomiske forvaltning

Regionsøkonomi fører tilsyn med alle budgetansvarlige enheder, såvel centrale som decentrale enheder.

Regionsøkonomis tilrettelæggelse af tilsynet indeholder 3 niveauer:

- Udvikle metoder til identifikation af risikoparametre
- Det egentlige tilsyn med regnskabsføring og økonomistyring
- Tiltag der styrker administrative medarbejderes faglige viden om regionens økonomiske forvaltning.

Regionsøkonomi rådfører sig med regionens eksterne revisor i dette arbejde.

Der udarbejdes årlige mål og planer for tilsynet.

3.1 Udvikle metoder til at finde risikoparametre

Alle budgetansvarlige enheder har ansvar for at identificere og mindske finansielle risikoparametre. Regionsøkonomi har derforuden et særligt ansvar for at identificere og definere finansielle risikoparametre.

Der ønskes ikke fastlagt et statisk kontrolmiljø. Derfor vil kontrolmiljøet løbende blive tilrettelagt ud fra anvendte IT-systemer og forretningsgange. Eksempelvis kan en systematisk gennemgang af statuskonti med saldi – men uden bevægelser gennem længere tid – udgøre en finansiell risiko. Manglende afstemning af bankkonti, områder med beboerbetalinger og indtægtsdækket virksomhed kan identificeres centralt. Systematisk central overvågning af særlige risikoparametre kan medvirke til at forebygge uregelmæssigheder.

3.2 Det egentlige tilsyn

Regionsøkonomis tilsyn omfatter både tilsyn med regnskabsføring og tilsyn med økonomistyringen.

Regnskabstilsynet skal sikre korrekt regnskabsaflæggelse gennem korrekte registreringer i form af gennemgang af posteringer, kasser og afstemninger. Til brug for regnskabstilsynet udarbejdes lokale regnskabsinstrukser, som beskriver udmøntningen af Kasse- og regnskabsregulativet. Det er Regionsøkonomi, som udarbejder skabelon herfor (checkliste) samt godkender regnskabsinstrukserne.

Tilsynet med økonomistyringen omfatter kontrol af udmøntningen af tillægsbevillinger, anvendte procedurer og metoder ved budgetopfølgning. Det er Regionsøkonomi, der udarbejder vejledning og skabelon for budgetopfølgning.

3.3 Styrke fagligheden

Det er et væsentligt formål med tilsynet, at den enkelte enhed får tilstrækkelig faglig viden om Region Midtjyllands økonomiske forvaltning.

Tilsynet sker i tæt dialog med enhederne for at bakke op om en fælles vidensdeling, herunder etablering af netværk med henblik på at fremme "best practise". Dette tilsyn skal styrke den faglighed, der er nødvendig for at løfte arbejdsopgaverne. Styrkelsen af fagligheden kan f.eks. ske gennem temamøder, uddannelsestilbud og beskrivelse af cases. Ud over en fagligt korrekt håndtering af den økonomiske forvaltning, er det tillige et mål, at medvirke til forbedrede arbejdsgange og skabe løbende effektiviseringer i de administrative enheder.

4. Organisering af Regionsøkonomis tilsyn

Den organisatoriske tilrettelæggelse af Regionsøkonomis tilsyn beskrives i det følgende.

Regionsøkonomi har en funktion vedrørende intern kontrol, som består af:

- Centralt tilsyn på udvalgte indsatsområder. Eksempelvis tilsyn med rettidig betaling af kreditorer. Tilsynet tilrettelægges ud fra en identifikation og minimering af eventuelle identificerede risici.
- Decentralt tilsyn indeholder både anmeldte og uanmeldte tilsyn hos de budgetansvarlige enheder. For Psykiatri- og Socialområdet føres endvidere tilsyn med sociale tilbud, kommunikationscentre og psykiatriske afdelinger. Intern kontrol tilsynet skal kontrollere, at enheden lever op til lovgrundlaget, Regionsrådets beslutninger samt de administrative instrukser omkring regnskabsføring. Dette skal ske gennem en åben dialog med enheden med henblik på at afhjælpe eventuelle spørgsmål og problemstillinger.

Tilsynet tilrettelægges således, at der altid er skriftlige tilbagemeldinger til den ansvarlige leder. Afrapporteringen omfatter en samlet vurdering af regnskabsføringen, herunder eventuel rådgivning om særlige opmærksomhedsforhold, bemærkning om særlige kritiske ting, der bør rettes op. Afrapporteringen drøftes med den ansvarlige leder med henblik på opfølgning på bemærkninger, inden den sendes til den budgetansvarlige ledelse (eks. hospitalsledelsen/driftschefen). Hvis der er mistanke om svig eller andre alvorligt kritisable forhold underrettes direktionen hurtigst mulig.

Regionsøkonomi har desuden en funktion, som består af:

- Central bevillingsstyring, hvor Regionsrådets godkendte budgetter og tillægsbevillinger indarbejdes i økonomisystemet, og sendes til Indenrigs- og Sundhedsministeriet samt Danmarks Statistik.
- Budgetanalyse, hvor der fastsættes retningslinier for budgetopfølgning og økonomiopfølgning, og som via dialog med de budgetansvarlige enheder vurderer kvaliteten af enhedernes økonomistyring og – rapportering.
Direktionen orienteres i forbindelse med de løbende økonomirapporter, hvis der er budgetansvarlige enheder, som har mangelfuld økonomistyring og – rapportering.

5. Nærmere retningslinier for finansiel risikostyring

I fastlæggelsen af rammerne for kontrolmiljøet oplister Kasse- og regnskabsregulativet visse minimumskrav i forhold til risikostyringen, bl.a. sikring af funktionsadskillelser og sikkerhedsprocedurer.

Risikostyring tilrettelægges ud fra de af Regionsøkonomis identificerede risici samt ud fra de foretagne kontroller. Eksempler på kontroller som skal minimere de identificerede risici, er:

- Registrering og håndtering af aktivitetsdata (sengedage/belægningsdage mv.)
- Registrering og håndtering af løn
- Registrering og håndtering af sygesikringsdata
- Registrering og håndtering af beboer- og patientmidler
- Brugerrettigheder til IT systemer
- Forkerte registreringer (regnskabet)

Regionsøkonomi har ansvaret for, at der udarbejdes regler for intern kontrol for de relevante forretningsområder. Denne interne kontrol vil variere alt efter de identificerede risici. Kontrollerne kan opdeles dels i manuelle kontroller (f.eks. afstemninger) samt dels i automatiske kontroller (f.eks. adgangskontroller).

Det er vicedirektøren for Regionsøkonomi, der sikrer, at der foretages kontroller for at minimere eventuelle risici.

I forhold til sikring af funktionsadskillelse, må en enkeltperson ikke kunne foretage opgaver, der er uforenelige, og som kan udnyttes til at misbruge regionens midler. Eksempelvis må én og samme person ikke bestride jobbet som både kasserer og bogholder. Funktionsadskillelser vil effektueres, dels gennem en fysisk ansvarsdeling mellem flere personer, dels gennem en tilrettelæggelse af IT-systemer baseret på en håndhævelse af funktionsadskillelse på alle niveauer. Også niveauet for oprettelse af brugeradgange og brugerrettigheder til regionens anvendte IT-systemer m.v.

Alle medarbejdere i Region Midtjylland er ansvarlige for at sikre en funktionsadskillelse, som beskytter den enkelte medarbejder – herunder forebygge mistanke om svig.

Der skal ifølge Kasse- og regnskabsregulativets punkt 2.5 etableres særskilte kontrolprocedurer på områder med særlige risici f.eks. rejseafregning og repræsentation. Disse kontrolprocedurer er nærmere beskrevet i bilag 1 til Kasse- og regnskabsregulativet: "Retningslinier for anvisning".

UDKAST